

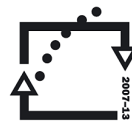
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projev pro rozbor: M.L.King: I have a dream

Jsem rád, že tu mohu dnes být spolu s vámi na akci, která vstoupí do historie jako největší demonstrace za svobodu v dějinách naší země.

Před stoletím muž, v jehož symbolickém stínu se dnes scházíme, podepsal Dekret o zrušení otroctví (Emancipation Proclamation). Tento zásadní dokument zazářil jako světlo naděje pro miliony černochoů spalovaných plamenem zničující nespravedlnosti. Jeho vydání přišlo jako radostný úsvit po dlouhé noci v zajetí.

Jenomže uplynulo sto let a černoši stále svobodni nejsou; uplynulo sto let a život černochoů je posud ochromen pouty segregace a okovy diskriminace; uplynulo sto let a černoši posud obývají ostrůvek chudoby uprostřed moře hmotného bohatství; uplynulo sto let a černoši jsou nadále zaháněni v americké společnosti do kouta a ve své vlastní zemi žijí jako v exilu.

Takže jsme se tu dnes sešli, abychom na tyto hanebné poměry poukázali. Dalo by se říci, že do hlavního města naší země přicházíme s šekem a chceme si ho dát proplatit. Když architekti naší republiky sepsali velkolepými slovy Ústavu a Deklaraci nezávislosti, podepisovali tím rovněž závazek, který tvoří součást dědictví každého jednoho Američana. Závazek spočívá v příslibu, že všichni lidé, věru černí stejně tak jako bílí, budou mít zaručena neupiratelná práva na život, na svobodu a na hledání štěstí.

Dnes je nabíledni, že Amerika svůj příslib nedodržela, alespoň co se jejích barevných obyvatel týče. Namísto setrvání ve svém posvátném závazku, Amerika vydala svým černochoům pouze falešný šek, který jim všude vracejí znehodnocený razítkem „nízký zůstatek na účtu“.

Jenomže nám se nechce věřit, že by v měšcích země tak bohaté příležitostmi neměl být na našich účtech dostatečný zůstatek. Takže jsme tady, abychom si svůj šek nechali proplatit, chceme za něj všechno bohatství svobody a všechno bezpečí spravedlnosti.

Přišli jsem na toto posvátné místo rovněž proto, abychom upozornili na palčivou naléhavost této chvíle. Dnes už není vhodný čas pro luxus zahálky či pro uklidňující drogu příslibů postupných zlepšení. Přišel čas naplnit slib demokracie; přišel čas vystoupat z temného a ponurého údolí segregace na sluncem zalitou cestu rasové spravedlnosti, přišel čas povznést naši zem z tekutých písků rasové nespravedlnosti na pevnou půdu bratrských vztahů mezi lidmi; přišel čas učinit spravedlnost skutečností pro všechna boží dítká. Pro naši zem by bylo fatální, pokud bychom nepochopili naléhavost přítomného

okamžiku. Horké léto oprávněných černošských nepokojů nepomine, dokud nepřijde osvěžující podzim svobody a rovnoprávnosti.

Rok 1963 není koncem, ale začátkem. A na ty, kdož věří, že černoši se potřebují vybouřit a zase budou v klidu, čeká kruté procitnutí, pokud by se naše země měla vrátit ke své obvyklé praxi.

V Americe nezavládne ani klid, ani pohoda, dokud nebudou mít černoši zaručena svá občanská práva. Smršť revolty bude nadále otřásat naší zemí v základech, dokud nepřijde světlý den spravedlnosti pro všechny.

Ale je tu něco, co musím říct svým lidem, kteří našlapují na prohřátý práh do paláce spravedlnosti. Během naší cesty k získání práv, na která máme plný nárok, se nesmíme provinít žádnými špatnostmi.

Nedopusťme, abychom svou žízeň po svobodě hasili z pohárů hořkosti a nenávisti. Svůj zápas musíme soustavně vést na vysoké úrovni, s důstojností a disciplínou. Nemůžeme dopustit, aby náš tvořivý protest zdegeneroval v hrubé násilí. Znovu a znovu se musíme vzepnout do majestátních výšin, v nichž budeme hrubé tělesné síle odpovídat pouze silou duchovní.

Skvělá nová vlna bojovnosti, která zaplavila černošskou komunitu, nás nesmí přivést k nedůvěře vůči všem bílým, už proto, že mnozí z našich bílých bratří, jak je ostatně zřejmé z jejich přítomnosti na našem dnešním shromáždění, si uvědomují, že jejich osud je pevně provázán s osudem naším, a také vědí, že jejich svoboda je neoddělitelně spjata s naší svobodou. Útočné síly, které shromažďujeme k ofenzivě proti hradbám nespravedlnosti, musejí být tvořeny lidmi obou ras. Nemůžeme do toho jít sami.

A když už jdeme, musíme se zavázat k tomu, že půjdeme vpřed. Vracet se nelze. Ptávají se nás, aktivistů hnutí za občanská práva: „Kdy už budete spokojeni?“ Nemůžeme být spokojeni, dokud budou na černoších páhány nepopsatelné hrůzy policejní brutality.

Nemůžeme být spokojeni, dokud naše těla ztěžklá únavou po cestě nebudou moci spočinout v motelech u dálnic či v hotelích měst. Nemůžeme být spokojeni, dokud mobilita černochoů bude vymezena cestou mezi menším a větším ghettem.

Nemůžeme být nikdy spokojeni, dokud naše děti jsou připravovány o své sebevědomí a olupovány o svou důstojnost nápisy: „Jen pro bílé“. Nemůžeme být spokojeni, dokud černocho z Mississippi nemůže jít k volbám a dokud si černocho v New Yorku má důvody myslet, že nemá proč k volbám chodit. Ne, nejsme spokojeni a nebudeme spokojeni, dokud nás nesmáčí spravedlnost jako přivalový déšť a právo jako mohutný proud.

Dobře vím, že mnozí z vás sem přicházejí z hrubého strádání a utrpení. Někteří přicházejí rovnou ze stísněných věžeňských cel. Někteří z vás přicházejí z míst, kde vás touha po svobodě vystavila bouřím útisku a vichrům policejní brutality.

Zkušeností, jak tvořivě trpět, máte věru na rozdávání. Pokračujte ve svém díle s vědomím, že nezasloužené útrapy přinášejí vykoupení. Vraťte se do Mississippi; vraťte se do Alabamy; vraťte se do Jižní Karolíny, vraťte se do Georgie, vraťte se do Louisiany, vraťte se do ghatt a slumů měst na Severu – s vědomím, že vaše situace se může změnit a že

se také změni. Nelibujme si v slzavém údolí.

Takže vám chci povědět, přátelé, že jakkoli musíme překonávat obtíže dneška i zítřka, přesto mám sen. Je to sen hluboce zakořeněný v americkém snu, že jednoho dne naše země dokáže žít podle skutečného smyslu svého vyznání – pokládáme totiž onu pravdu za zjevnou, že všichni lidé si byli stvořeni rovni.

Mám sen, že jednoho dne na rudých svazích Georgie se synové bývalých otroků bratrsky sesednou k jednomu stolu se syny bývalých otrokářů. Mám sen, že jednoho dne dokonce i stát Mississippi, stát, který umdlévá v horku nespravedlnosti, který padá horkem útisku, se promění v oázu svobody a spravedlnosti.

Mám sen, že jednoho dne mé čtyři děti budou žít v zemi, kde nebudou posuzovány podle barvy své kůže, ale podle svého charakteru. Dnes mám svůj sen!

Mám sen, že jednoho dne v Alabamě, s jejími odpornými rasisty, s jejím guvernérem, jemuž se pusa křiví při slovech zprostředkování a zrušení, že jednoho dne právě tam v Alabamě se malí černí kluci a děvčata budou držet za ruce s bílými kluky a děvčaty jako sestry a bratři. Dnes mám svůj sen!

Mám sen, že jednoho dne každé údolí at' jest vyvýšeno, a všeliká hora i pahrbek at' jest sníženo; což jest křivého, at' jest přímé, a místa nerovná at' jsou rovinou. Nebo se zjeví sláva Hospodinova, a uží všeliké tělo spolu, že ústa Hospodinova mluvila. To je naše naděje. To je víra, s níž se vrátím na Jih.

S touto nadějí dokážeme přetesat horu zoufalství v kámen naděje. S touto vírou dokážeme proměnit drásající disharmonii naší země v krásnou symfonii bratrství.

S touto vírou dokážeme společně pracovat, společně se modlit, společně bojovat, společně jít i do vězení, společně se brát za naši svobodu s vědomím, že jednoho dne skutečně svobodni budeme.

To bude den, kdy všechny boží děti budou spolu zpívat píseň s novým významem: „Má zemi, to pro tebe, sladká země svobody, o tobě zpívám, zemi, kde leží mí předci, zemi hrdých otců poutníků, z každého úbočí, at' svoboda zní.“ („My country 'tis of thee; sweet land of liberty; of thee I sing; land where my fathers died, land of the pilgrim's pride; from every mountain side, let freedom ring“). A má-li se Amerika stát opravdu velikou zemí, musí to začít platit.

Takže, at' svoboda zní na úžasných vrcholcích New Hampshire.

At' svoboda zní z mohutných hor New Yorku.

At' svoboda zní z tyčících se Alleghen Pennsylvánie.

At' svoboda zní ze sněhem pokrytých vrcholků Skalnatých hor Colorada.

At' svoboda zní z křivolakých strání Kalifornie.

Ale nejen to.

At' svoboda zní z Kamenné hory v Georgii.

At' svoboda zní z hory Lookout v Tennessee.

At' svoboda zní z každého kopce a návrší v Mississippi, z každého úbočí at' svoboda zní.

A necháme-li už svobodu znít, necháme-li ji znít z každé samoty i vísky, z každého státu i města, přiblížíme si den, kdy všechny boží děti – bílé i černé, židé i gójové, katolíci i protestanti – chytanou se za ruce a budou spolu zpívat slova starého černošského spirituálu: „Nakonec svobodni, nakonec svobodni, díky bohu všemohoucímu, jsme nakonec svobodni.“

analýza: <http://vimeo.com/18792376>